

Załącznik do Uchwały Nr XIV/89/2019
Rady Gminy Piecki
z dnia 28 października 2019 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2019-2023**

Wrzesień 2019 r.

Spis treści

Wprowadzenie	3
I.Przepisy prawne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii . . .	7
III. Profilaktyka pozytywna, metody i strategie profilaktyczne w walce z różnego rodzaju uzależnieniami	7
IV. Analiza SWOT	9
V. Adresaci programu	11
VI. Cele Programu	11
Cel Główny	11
Cele szczegółowe	12
VII. Zadania do realizacji	12
VIII. Instytucje, przedstawiciele organizacji i placówki działające w obszarze przeciwdziałania ...	12
IX. Przewidywane efekty realizacji Programu	13
X. Przewidywane skutki finansowe proponowanych rozwiązań	13
XI. Monitoring i Ewaluacja	13
XII Podsumowanie	13

Wprowadzenie

Do podstawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego (JST) w zakresie przeciwdziałania narkomanii należy przygotowywanie, uchwalanie i realizacja stosownych **programów przeciwdziałania narkomanii**(wojewódzkich oraz gminnych). Przeciwdziałanie narkomanii należy także do **zadań własnych gminy** (art. 10 u.p.n.). W tym obszarze obowiązki samorządu gminnego obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z 20 lipca 2018 r. rozbudowała i doprecyzowała treść przepisów określających pewne elementy, jakie powinien zawierać gminny program przeciwdziałania narkomanii. Zgodnie z dodanym przez tę nowelę przepisem art. 10 ust. 2a u.p.n. w gminnym programie uwzględniać należy działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, zgodnie z przepisami wspomnianego wcześniej Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzaną zgodnie z przepisami tego samego rozporządzenia. Równocześnie nowy art. 10 ust. 2b u.p.n. wskazuje wyraźnie, iż w ramach gminnego programu przeciwdziałania narkomanii w szkołach i placówkach systemu oświaty w zakresie w/w działalności.

W celu realizacji powyższych zadań wójt jest zobowiązany do opracowania projektu gminnego programu przeciwdziałania narkomanii (GPPN), który musi uwzględniać cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w NPZ. GPPN stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, jest uchwalany przez radę gminy, a realizowany przez jednostkę wskazaną w tym programie. Ponieważ w gminie Piecki nie powołano odrębnej funkcji

koordynatora realizacji w/w programu, funkcję tę pełni Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pieckach.

Narkotyki są problemem wielowymiarowym, ograniczającym rozwój społeczny, gospodarczy, angażującym duże nakłady finansowe, niosącym ze sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, ze szczególnym uwzględnieniem chorób zakaźnych takich jak HIV, HBV(zapalenie wątroby typu B), HCV (zapalenie wątroby typu C).

Poza wspomnianymi wyżej obowiązkami przygotowywania i realizacji lokalnych programów przeciwdziałania narkomanii zgodnie z art. 11 u.p.n. na jednostkach samorządu szczebla wojewódzkiego i gminnego ciąży także określone obowiązki sprawozdawcze względem sejmików i rad gmin, oraz względem KBPN (Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii). I tak, organ wykonawczy samorządu województwa i gminy ma obowiązek regularnego sporządzania raportu z wykonania w danym roku GPPN(Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii) oraz efektów ich realizacji. Raporty takie przedkładane są radzie gminy, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport. Równocześnie organ wykonawczy gminy sporządza, na podstawie opracowanej przez KBPN ankiety, informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, a wynikających z WPPN i GPPN, i przesyła ją do KBPN, w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

Plan Działań Unii Europejskiej wobec narkotyków w swoich głównych celach zakłada:

1. zredukowanie poziomu spożycia narkotyków i zmniejszenia nowych konsumentów, zwłaszcza wśród młodzieży do 18 roku życia,
2. zwiększenie dostępności do poradnictwa dla osób sięgających po narkotyki i inne środki psychotropowe oraz członków ich rodzin
3. zmniejszenie przestępczości związanej z narkotykami

Badania naukowe wskazują, że jeśli działania na rzecz zapobiegania narkomanii mają być skuteczne, należy wykorzystać aktualną wiedzę na temat **czynników chroniących, czynników ryzyka** oraz modeli teoretycznych wyjaśniających zjawisko inicjacji narkotykowej i rozwijania się problemowego wzoru używania substancji psychoaktywnych. Dlatego też ważną rolę odgrywa przygotowanie realizatorów programów profilaktycznych, ewaluacja programów oraz upowszechnianie programów o zweryfikowanej w badaniach jakości.

Problem uzależnienia od narkotyków i dopalaczy jest coraz bardziej dostrzeganym zjawiskiem. Jest on znaczący zarówno w skali ogólnokrajowej jak i lokalnej. Dlatego też obowiązek przeciwdziałania narkomanii został nałożony na gminy ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179 poz. 1485 z póź. zm.)

Celem działań profilaktycznych opartych na Teorii Planowego Działania jest kształtowanie odpowiednich postaw wobec zachowań i ich konsekwencji, właściwego postrzegania konsekwencji używania substancji przez docelową grupę młodzieży oraz przekonań normatywnych(przekonań dotyczących normatywnego charakteru używania substancji psychoaktywnych przez rówieśników). Te postawy i spostrzeżenia pomogą grupie docelowej w podejmowaniu decyzji dotyczącej używania tych substancji, w większości przypadków odwołując ich od tego zachowania.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii zakłada kontynuację działań podjętych w latach ubiegłych i jest zgodny z kierunkami zawartymi w ustawie o zapobieganiu narkomanii oraz ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piecki na lata 2016-2022, która została przyjęta Uchwałą Nr XVII/118/16 przez Radę Gminy Piecki w dniu 29 kwietnia 2016 roku. W w/w strategię są wpisane cele strategiczne, które to rozpisano na cele szczegółowe:

Cel strategiczny - 6.2. Realizacja celu strategicznego: Rozwój dzieci i młodzieży

Cel szczegółowy nr 2: **Profilaktyka uzależnień u dzieci i młodzieży**

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Opracowanie planu profilaktyki uzależnień u dzieci i młodzieży
- Organizacja kampanii informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży
- Organizacja spotkań ze specjalistami w zakresie profilaktyki uzależnień w szkołach
- Organizacja spotkań ze specjalistami w zakresie medycyny i zdrowego trybu życia
- Organizacja wydarzeń i festynów promujących profilaktykę i zdrowy tryb życia.

Cel szczegółowy nr 4: **Promocja pozytywnych zachowań i wzorców**

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja spotkań dzieci i młodzieży ze znanymi i rozpoznawalnymi postaciami
- Organizacja wycieczek i kolonii przy współudziale znanych i rozpoznawalnych osób
- Organizacja spotkań ze znanymi przedsiębiorcami
- Organizacja wystaw i akcji promujących aktywne postawy i osiągnięcia dzieci i młodzieży
- Działania na rzecz promocji aktywnych postaw i osiągnięć dzieci i młodzieży na szczeblu powiatowym, wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym.

Cel strategiczny - 6.8. Realizacja celu strategicznego: Przeciwdziałanie zjawiskom degradacji społecznej

Cel szczegółowy nr 1: **Skuteczne diagnozowanie problemów społecznych w gminie**

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Opracowanie narzędzi badawczych
- Stworzenie zespołu badawczego ds. diagnozowania problemów społecznych
- Szkolenia dla pracowników GOPS z zakresu diagnozowania problemów społecznych
- Realizacja działań na rzecz współpracy instytucjonalnej
- Opracowanie raportu z przeprowadzonych działań diagnostycznych.

Cel szczegółowy nr 3: **Ograniczanie zjawiska przemocy i uzależnień**

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja programów integracyjnych dla osób uzależnionych i doświadczających przemocy
- Organizacja czasu wolnego dla osób uzależnionych i doświadczających przemocy
- Organizacja spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia

- Organizacja spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych
- Organizacja kampanii informacyjnych i profilaktycznych
- Wsparcie organizacji działających na rzecz ograniczania zjawisk przemocy i uzależnień.

I. Przepisy prawne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii.

Ustawy:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym Art. 7.1, pkt.5,6,6a
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Art.4,9,18 (Dz.U. z 2016 r., poz. 487, z 2017 r. poz. 2245, 2439, z 2018 r. poz. 310, 650 i 1669.),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r., poz. 1030, 1490),
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Art.9c.1,3 pkt.(Dz.U. z 2015 r. poz. 1390),
5. Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym Art.5.1, (Dz. U. z 2018 r. poz. 1492),
6. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej art.1 (Dz. U. z 2018 r. poz. 160, 138, 650, 1128, 1375, 1532 i 1693.).
7. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego Art.5.1
8. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, art. 12 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146) oraz art. 39 ust. 6 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199, z późn. Zm)

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2023 jest zgodny z założeniami programów i strategii:

a. Programy krajowe

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020 z dnia 4 sierpnia 2016 r.
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii określony w NPZ na lata 2016-2020
3. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 z dnia 29 kwietnia 2014 roku.

b. Programy i strategie lokalne:

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Piecki na lata 2016-2022, która została przyjęta Uchwałą Nr XVII/118/16 przez Radę Gminy Piecki w dniu 29 kwietnia 2016 r.
2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019, który został przyjęty Uchwałą Nr II/12/18 przez Radę gminy Piecki w dniu 28 grudnia 2018 r.

c. Strategia Antynarkotykowa UE na lata 2013 - 2020

II. Diagnoza z 2018 roku

Na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieckach w trybie konkursu ofert w 2018 roku, w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych została wykonana diagnoza przez Oficynę Profilaktyczną -Agnieszkę Kot-Cienkosz, 30-556 Kraków, ul. Dworcowa 9A/19 pt: **Diagnoza społeczna z zakresu stosowania środków psychoaktywnych w postaci alkoholu, narkotyków w tym dopalaczy.**

Celem badania było przedstawienie aktualnych problemów alkoholowych i narkotykowych dotyczących Gminę Piecki w odniesieniu do opinii: dorosłych mieszkańców i uczniów. W badaniu udział wzięło 180 osób: 100 mieszkańców gminy i 80 uczniów. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego (przeprowadzono ankiety papierowe wśród dorosłych mieszkańców i ankiety elektroniczne wśród uczniów), będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Jak wynika z badań, 2% mieszkańców ma za sobą inicjację narkotykową, gdzie najczęściej sięgali po marihuanę. 1% badanych bierze je kilka razy w roku, kolejny 1% codziennie lub prawie codziennie. Zdecydowana większość spożywa wymienione substancje, w celu lepszej zabawy.

Z zebranych danych wynika, że 33% badanych uczniów ma za sobą inicjację alkoholową. Między 14 a 16 rokiem życia alkohol spożywało 46% uczniów. 35% inicjację przeszło ze znajomymi na podwórku. Większość uczniów-85% najczęściej sięga po piwo. Aż 19% rodziców dzieci pijących alkohol nie zareagowało na ten fakt, mimo iż o nim wiedzieli.

Przytoczone tutaj statystyki dotyczące palenia papierosów i picia alkoholu są celowe ze względu na fakt, iż są to zachowania ryzykowne, które w świetle badań naukowych przyczyniają się do sięgania po narkotyki i inne środki psychoaktywne wśród młodzieży.

III. Profilaktyka pozytywna, metody i strategie profilaktyczne w walce z różnego rodzaju uzależnieniami

Profilaktyka pozytywna - są to działania ukierunkowane na rozwijanie mocnych stron i zasobów, dzięki którym młody człowiek staje się bardziej odpornym na działania czynników ryzyka, czyli bardziej przygotowany do życia w świecie różnych zagrożeń.

Kluczowe aspekty pozytywnego rozwoju dzieci i młodzieży- należą do nich m.in.: rozwijanie umiejętności społecznych, poznawczych i emocjonalnych, umacnianie norm i zachowań prospołecznych oraz wiary w swoje możliwości i w przyszłość, kształtowanie pozytywnej identyfikacji, wspieranie więzi z rodziną, szkołą, kształtowanie psychicznej odporności oraz działania na rzecz rozwoju duchowego. Skuteczne i sprawdzone strategie profilaktyczne są jednym z trzech podstawowych elementów, na których powinna opierać się współczesna profilaktyka uzależnień. Strategie profilaktyczne, czyli sposoby postępowania mający istotny wpływ na osiągnięcie założonych w programie celów, wywodzą się z modeli teoretycznych wyjaśniających, dlaczego ludzie sięgają po narkotyki lub podejmują inne ryzykowne zachowania.

Idea Pozytywnej profilaktyki nie polega na usuwaniu samych zagrożeń, bo wyeliminowanie ich z naszego życia jest praktycznie niemożliwe, ale na wzmacnianiu tego, co czyni młodych ludzi bardziej odpornymi na te zagrożenia.

Kluczowe z punktu widzenia narkomanii strategie to:

RODZAJ STRATEGII	ZASADA DZIAŁANIA
Strategia edukacji normatywnej	Polega na wzmacnianiu i kształtowaniu norm przeciwko używaniu narkotyków. W ramach tej strategii możemy m.in. zmieniać niepożądane normy na pożądane- nie używamy narkotyków, korygować błędne wyobrażenie typu: "wszyscy młodzi ludzie palą marihuanę" poprzez przekazanie rzeczywistości popartej wynikami rzetelnych badań epidemiologicznych. Strategia ta wywodzi się z Teorii Uzasadnionego Działania (I. Ajzen, M. Fishbein 1980)
Strategia edukacji rówieśniczej	Polega na włączeniu w działania profilaktyczne liderów młodzieżowych, czyli odpowiednio przygotowanych rówieśników, którzy poprowadzą zajęcia , dyskusje, mogą modelować pozytywne postawy. Podstawą teoretyczną tej strategii stanowi Teoria Społecznego Uczenia się (A. Bandura 1986)
Strategia przekazu informacji	Polega na przekazaniu rzetelnych informacji na temat m.in.: rozpowszechniania problemu używania narkotyków, miejsc, w których można uzyskać pomoc. Strategia ta, podobnie jak strategia edukacji rówieśniczej wywodzi się z Teorii Społecznego Uczenia się (A. Bandura 1986)
Strategia kształtowania umiejętności życiowych	To uczenie bądź wzmacnianie umiejętności życiowych m.in. takich jak: nawiązywanie relacji z innymi, rozwiązywanie problemów, określanie celów, asertywność, komunikacja, budowanie pozytywnego obrazu siebie, strategia alternatywna- polegająca na zaangażowaniu dzieci i młodzież w atrakcyjne, bezpieczne aktywności będące np. forma spędzania wolnego czasu - zajęcia teatralne, sportowe, plastyczne, muzyczne, taneczne czy gry planszowe. Aktywności te powinny być dopasowane do potrzeb, możliwości i zainteresowań odbiorców i sprzyjać ich rozwojowi osobistemu i społecznemu. Podstawa teoretyczna to Teoria Zachowań Problemowych (R. Jessor 1987)
Strategia rozwijania umiejętności wychowawczych	polega na uczeniu i wzmacnianiu umiejętności wychowawczych w grupie rodziców i opiekunów, a w konsekwencji wzmacnianie więzi rodzinnych. Podstawą teoretyczną jest Teoria Przywiązania (J. Bowlby 1973). Strategia rozwoju zasobów środowiskowych- polega na wprowadzeniu zmiany w środowisku: zasad, norm, przepisów prawnych sprzeciwiających się używaniu narkotyków, dopalaczy, budowanie sieci współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na polu uzależnień wdanej społeczności, ustaleniu wspólnych standardów mających na celu

	stworzenie środowiska sprzyjającego prawidłowemu, wolnemu od narkotyków i innych środków psychoaktywnych rozwojowi dzieci i młodzieży. Podstawę teoretyczną dla tej strategii stanowi Teoria Odporności (M. Rutter 1979, N.Garmezy 1985)
--	--

IV. Analiza SWOT

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Pozwala to zidentyfikować potrzeby, które są najistotniejsze. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego. W identyfikacji tych czynników uczestniczyła grupa robocza, w skład której weszli przedstawiciele samorządu, oświaty, GOKSiR, Urzędu Gminy Piecki, Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Mrągowie, koordynator Klubu Integracji Społecznej oraz pracownicy GOPS w Pieckach. Wspólna praca pomogła w utworzeniu Analizy SWOT.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii działa w dwóch obszarach:

- **rodzina, dziecko i młodzież;**
- **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne.**

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • 98% mieszkańców naszej gminy nie miała kontaktu z narkotykami, • Kompetencje podmiotów działające w obszarze leczenia i rehabilitacji • Dostęp do rekomendowanych programów profilaktycznych • Zaplecze lokalowe • Chęć współpracy "Lokalna Koalicja" • Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych dotyczących uzależnień i ich negatywnym skutkom społecznym • Wysoka aktywność Policji i Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w zakresie działań profilaktyczno-edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży szkół podstawowych na terenie naszej gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska świadomość społeczna (rodziców i dzieci) w zakresie szkodliwości uzależnień behawioralnych, narkotyków, dopalaczy oraz niemedycznego przyjmowania leków w dużych ilościach • Utrudniony dostęp do terapeutów • Brak świetlicy socjoterapeutycznej • Wzrastająca liczba uzależnionych behawioralnie • Brak lokalnej koalicji na rzecz rozwiązywania problemów osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, od niemedycznego nadużywania leków oraz uzależnionych behawioralnie • Niewystarczający poziom wsparcia i podnoszenia kwalifikacji specjalistów nie będących terapeutami uzależnień mających styczność z osobami należącymi bądź zagrożonymi uzależnieniem od substancji psychoaktywnych i uzależnionych behawioralnie

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zainteresowania zdrowym stylem życia • Coraz powszechniejsze dostrzeganie problemu uzależnień od zróżnicowanych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych • Wzrost świadomości dzieci i młodzieży nt. zagrożeń wynikających z uzależnienia • Rosnąca świadomość społeczna o potrzebie leczenia uzależnień • Wzrost świadomości wagi profilaktyki, leczenia, rehabilitacji i postrehabilitacji • Możliwość implementacji polskich oraz międzynarodowych dobrych praktyk w zakresie wspierania i leczenia osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych • Możliwość wykorzystania środków pochodzących z Unii Europejskiej i budżetu Państwa, przeznaczonych na realizację działań skierowanych do osób zagrożonych uzależnieniem oraz osób uzależnionych • Funkcjonowanie stron internetowych promujących prozdrowotny styl życia, informujących o możliwym wsparciu osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, uzależnionych behawioralnie i zagrożonych tymi uzależnieniami • Coraz większa liczba kampanii medialnych poświęconych problemowi uzależnień od substancji psychoaktywnych • Wielość badań ogólnopolskich i międzynarodowych w zakresie problematyki 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak obowiązku podjęcia leczenia • Stereotypowe postrzeganie osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych • Presja rówieśnicza • Obniżenie inicjacji alkoholowej, narkotykowej, a nawet seksualnej • Wysoka dostępność do urządzeń komunikacji (smartfon, komputer, tablet) dla młodzieży i dzieci, w tym dzieci najmłodszych mogących doprowadzić do e-uzależnienia • Restrykcyjność przepisów o ochronie danych osobowych utrudniająca przekazywanie pomiędzy różnymi podmiotami informacji o leczeniu i rehabilitacji pacjenta • Rekreacyjne używanie substancji psychoaktywnych jako sposób spędzania czasu wolnego, czynnik identyfikacji z grupą rówieśniczą, upowszechnianie się nowych technik do odurzenia substancjami psychoaktywnymi • Wysoka dostępność (również internetowa) nowych substancji psychoaktywnych oraz punktów gier online, łatwy dostęp do leków

V. Adresaci programu

Adresatami programu jest cała społeczność gminy Piecki ze szczególnym uwzględnieniem osób używających narkotyków i substancji psychoaktywnych, osób nadużywających leki dla celów niemedycznych, osób z uzależnieniami behawioralnymi, osób zagrożonych innymi uzależnieniami oraz członków ich rodzin.

VI. Cele Programu

Cel Główny

Celem głównym jest zahamowanie tendencji wzrostowej wszelkiego rodzaju uzależnień na terenie Gminy i zmniejszenie skali związanych z tym problemów zdrowotnych i społecznych oraz działania prewencyjne.

Cele szczegółowe

1. **Zmniejszenie zainteresowania narkotykami wśród dzieci i młodzieży oraz wzmocnienie przekonania o ryzyku związanym z używaniem narkotyków, dopalaczy, niemedycznego stosowania leków oraz uzależnieniami behawioralnymi.**
2. **Zwiększenie świadomości środowiska lokalnego co do skutków używania substancji psychoaktywnych, niemedycznego sposobu nadużywania leków oraz aktywne inicjowanie działań edukacyjnych, adresowanych do szeroko rozumianej społeczności lokalnej dotyczącej używania substancji psychoaktywnych oraz ich konsekwencje.**
3. **Zapobieganie problemom: narkomanii, uzależnień behawioralnych, niemedycznego nadużywania leków wśród dzieci i młodzieży, w szczególności w środowisku szkolnym i rodzinnym.**
4. **Zwiększenie wiedzy o problemie uzależnienia od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych.**
5. **Redukcja szkód spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych, tzn. narkotyków, dopalaczy, alkoholu oraz minimalizowanie szkód spowodowanych różnymi uzależnieniami behawioralnymi oraz szeroko rozumiane wspieranie rodzin, w których istnieją problemy w/w uzależnień.**

VII. Zadania do realizacji

Zadania, które będą realizowane w tym programie wynikają z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.

Szczegółowe cele, działania, wskaźniki realizacji, realizatorzy, źródła finansowania oraz okres realizacji znajdują się w Załączniku Nr 1 do Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2023.

VIII. Instytucje, przedstawiciele organizacji i placówki działające w obszarze przeciwdziałania narkomanii.

1. Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej
2. Placówkami oświatowymi;
3. Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Mrągowie
4. Organizacjami pozarządowymi i jednostkami organizacyjnymi w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
5. Posterunek Policji w Pieckach
6. Służba Zdrowia
7. Samorząd
8. GK RPA

W trakcie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2023 będziemy korzystać z wiedzy i doświadczenia osób zawodowo zajmujących się problemem uzależnienia od środków psychoaktywnych, a w szczególności:

psychologa, mediatora rodzinnego, konsultanta ds. uzależnień i współuzależnień, prawnika, funkcjonariuszy Policji, pracowników socjalnych, pracowników oświaty, GK RPA, pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Mrągowie, itp.

IX. Przewidywane efekty realizacji Programu

1. Wzrost poziomu wiedzy wśród dzieci, młodzieży i rodziców na temat mechanizmów uzależnień, problemu narkomanii i uzależnieniami od innych środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.
2. Poprawa relacji na poziomie rodzic-dziecko, w konsekwencji poprawa funkcjonowania całej rodziny, co skutkuje pogłębieniem czynników wzmacniających, które to mają bezpośredni wpływ na zmniejszenie ilości zachowań ryzykownych jakim są próby używania środków psychoaktywnych.
3. Zwiększenie poczucia własnej wartości, skuteczności i poczucia wpływu na własne życie.
4. Zmiana stylu życia.
5. Wzbudzanie postaw prospołecznych wśród dzieci i młodzieży i zaangażowanie młodzieży szkolnej w działania wolontarystyczne podejmowane na rzecz osób uzależnionych, eksperymentujących oraz zagrożonych uzależnieniami.
6. Ograniczenie liczby osób młodych eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi.
7. Wzrost poziomu wiedzy na temat wszelkich uzależnień u przedstawicieli instytucji i osób zajmujących się problematyką narkomanii.
8. Wzrost wiedzy o instrumentach wsparcia.
9. Ograniczenie używania narkotyków i dopalaczy i minimalizowanie z tym związanych problemów społecznych.
10. Opóźnianie wieku inicjacji zachowań ryzykownych.

X. Przewidywane skutki finansowe proponowanych rozwiązań

1. Środki finansowe niezbędne do realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019 -2023” będą pochodzić z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży.
2. Środki finansowe pochodzące z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych niewykorzystane w bieżącym roku budżetowym nie wygasają z upływem tego roku i zostaną przeznaczone w następnym roku budżetowym na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w roku następnym.
3. Źródłem finansowania zadań Programu mogą być również dotacje celowe oraz środki pozabudżetowe, pozyskiwane z innych źródeł.
4. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niniejszego programu są ujęte w planie budżetu Gminy Piecki w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85153 – zwalczanie narkomanii (w 2019 r. wynoszą 4 tys. zł).

5. Wszelkie zmiany w wysokości środków finansowych na realizację Programu dokonywane będą na podstawie uchwał Rady Gminy Piecki w sprawie zmian w budżecie Gminy w danym roku budżetowym.

XI Monitoring i Ewaluacja

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie, monitoring i ewaluację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach, który w ramach swoich kompetencji może przekazać realizowanie Programu innym instytucjom.

Głównym zadaniem wynikającym z procesu ewaluacji i monitoringu ma być odpowiedź na pytanie: Czy, a jeśli tak, to w jakim stopniu został zrealizowane cele programu.

Pytania szczegółowe, które mogą ułatwić monitorowanie i ewaluację Programu to:

- 1) Czy cel główny i poszczególne cele szczegółowe zostały osiągnięte?
- 2) Czy udało się zrealizować poszczególne działania?
- 3) Czy pozyskiwane środki finansowe były wystarczające do realizacji poszczególnych przedsięwzięć?
- 4) Czy podejmowane były inne, nie zawarte w Programie działania?
- 5) Czy nawiązana została wystarczająca współpraca między różnymi instytucjami i organizacjami w gminie Piecki w celu realizacji założeń Programu?

Monitoring i ewaluacja niniejszego dokumentu będą podlegać na systematycznej ocenie osiągniętych wskaźników. Wskaźniki realizacji Programu zostały podane przy opisie poszczególnych celów szczegółowych. Bazą informacji do pomiaru mogą być dane z instytucji i organizacji, które są odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów szczegółowych. Podstawą do oceny, czy założenia Programu zostały osiągnięte będzie zestawienie wskaźników sprzed i po realizacji niniejszego dokumentu.

Systematycznie prowadzony monitoring i ewaluacja Strategii dadzą możliwość kontrolowania działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania narkomanii w gminie Piecki. Zebrane dzięki nim dane pozwolą również na skuteczniejsze planowanie przyszłych przedsięwzięć.

XII. Podsumowanie.

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2023 nie rozwiąże wszystkich problemów dotyczących uzależnień, jednakże profilaktyka, działalność wychowawcza i informacyjna, ograniczenie dostępności do używek, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania oraz ich usuwania, przyczyni się do tworzenia warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od spożycia nie tylko narkotyków, dopalaczy, leków w sposób niemedyyczny, ale również alkoholu oraz powstrzymania od uzależnień behawioralnych.

Nadzór nad realizacją "Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2023" sprawuje Wójt Gminy Piecki.

Jednostką odpowiedzialną za koordynację i realizację zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Pieckach jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Rada Gminy Piecki otrzyma roczne sprawozdanie z wykonania niniejszego Programu w terminie do dnia 31 marca każdego roku.

	CEL	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJU	REALIZATORZY	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	OKRES REALIZACJI
1.	Zmniejszenie zainteresowania narkotykami wśród dzieci i młodzieży oraz wzmocnienie przekonania o ryzyku związanym z używaniem narkotyków.	1.Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii oraz problemów z uzależnieniem od dopalaczy,, uzależnień behawioralnych oraz niemedycznego nadużywania leków dla dzieci i młodzieży -wspomaganie uczniów w radzeniu sobie -inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi, - ograniczanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój, - dofinansowanie programów profilaktyki uzależnień i rozwoju umiejętności społecznych	- ilość zakupionych ulotek i plakatów, - liczba umieszczonych informacji na stronie internetowej GOPS, Urzędu Gminy, - liczba kampanii społecznej oraz liczba uczestników tych kampanii	Placówki oświatowe, GOPS, GOKSiR, GKPiRPA, Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna, Policja, inne instytucje zewnętrzne.	GPPiRPA, GPPN	praca ciągła
		2.Dofinansowanie zadań z zakresu działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w tym: szkolenia, konferencje, seminaria dla osób zawodowo zajmujących się problemami narkomanii, realizatorów programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży pedagogów i nauczycieli, rodziców oraz opiekunów prawnych -zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych - finansowanie kampanii, happeningów itp.			GPPiRPA, GPPN	
2.	Zwiększenie świadomości środowiska lokalnego co do skutków używania substancji psychoaktywnych oraz w niemedyczny sposób nadużywania leków oraz aktywne inicjowanie działań edukacyjnych adresowanych do szeroko rozumianej społeczności lokalnej dotyczącej używania	Realizacji działań integrujących psychoprofilaktykę z aktywnością sportowo-rekreacyjną -promowanie zdrowego trybu życia, Organizowania innych form spędzania wolnego czasu, kształtowanie i utrwalanie postaw i nawyków związanych ze zdrowym stylem życia, Kampanie informacyjne na temat uzależnień od narkotyków, niemedycznego zażywania leków oraz uzależnień behawioralnych	liczba działań, liczba uczestników,	Placówki oświatowe, GOPS, GOKSiR, GKPiRPA, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Policja, instytucje zewnętrzne.	GOPS, GPPiRPA, GPPN, instytucje zewnętrzne	praca ciągła

	substancji psychoaktywnych oraz ich konsekwencje.					
3.	3. Zapobieganie problemom narkomanii wśród dzieci i młodzieży, w szczególności w środowisku szkolnym i rodzinnym.	Zadanie zlecone w ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych, mające na celu uświadamianie młodych ludzi w zakresie problematyki uzależnień, - kampania informacyjna w zakresie problematyki uzależnień prowadzona dla uczniów klas VI-VIII w szkole w Pieckach - zaangażowanie młodzieży szkolnej w działania wolontarystyczne podejmowane na rzecz osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i NSP, eksperymentujących oraz i zagrożonych - prowadzenie superwizji grupowej dla pedagogów, psychologów szkolnych, -działania z profilaktyki uniwersalnej dla dzieci , młodzieży i rodziców. - zakup materiałów edukacyjnych i informacyjnych, niezbędnych do realizacji programu.	liczba działań, liczba uczestników, wzrost wiedzy i świadomości młodzieży szkolnej w zakresie problemu uzależnienia od substancji psychoaktywnych i NSP, liczba wolontariuszy, liczba superwizji, liczba uczestników superwizji, liczba zakupionych poradników, broszur i ulotek	Organizacje pozarządowe, instytucje zewnętrzne. KIS, Wolontariat	GOPS. placówki Oświatowe, GKPiRPA, GPPN, instytucje zewnętrzne	praca ciągła
4.	Zwiększenie wiedzy o problemie uzależnienia od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych (szkolenia, warsztaty, konferencje)	Systematyczne realizowanie badań dedykowanych problemowi uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych wykorzystujących ilościowe oraz jakościowe metody i techniki gromadzenia danych. Większy dostęp do aktualnych informacji o usługach i działaniach skierowanych do osób zagrożonych uzależnieniem i uzależnionych od substancji psychoaktywnych i NSP oraz uzależnionych behawioralnie dla specjalistów (w tym dla lekarzy pierwszego kontaktu, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, socjoterapeutów, psychologów/terapeutów, pedagogów szkolnych i innych), osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin, jak również społeczności gdynian. Profesjonalizacja działań podejmowanych przez specjalistów w zakresie profilaktyki, leczenia oraz rehabilitacji osób/rodzin borykających się z problemem uzależnienia od substancji psychoaktywnych i NSP oraz problemem uzależnień	liczba informacji udzielonych od pracowników Policji, informacje na stronie internetowej, liczba szkoleń i warsztatów, liczba uczestników szkoleń i warsztatów	Organizacje pozarządowe, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Mrągowie, Policja, GOPS Piecki, GKPiRPA	GOPS, GPPiRPA, GPPN instytucje zewnętrzne,	praca ciągła

		behawioralnych.				
5.	5. Redukcja szkód spowodowanych użytkowaniem substancji psychoaktywnych, tzn. narkotyków, dopalaczy, alkoholu oraz minimalizowanie szkód spowodowanych różnymi uzależnieniami behawioralnymi oraz szeroko rozumiane wspieranie rodzin, w których istnieją problemy różnego rodzaju uzależnień.	<p>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii oraz uzależnień behawioralnych. Zwiększenie umiejętności readaptacyjnej dla osób dotkniętych problemem narkomanii oraz ich rodzin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomoc psychologiczna, -pomoc socjalna, -pomoc prawna, -pomoc terapeutyczna. <p>Dofinansowanie programów terapeutycznych dla osób uzależnionych od narkotyków.</p> <p>Dofinansowanie programów redukujących ryzyka związanego z okazjonalnym użytkowaniem narkotyków oraz uzależnieniami behawioralnymi.</p> <p>Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy społecznej i kontraktu socjalnego.</p>	liczba udzielonych porad, liczba świadczeń materialnych i pieniężnych, liczba zakupionych programów i liczba ich uczestników.	GOPS, Punkt Konsultacyjno- Informacyjny, Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, PCPR	GOPS, GKPiRPA, inne instytucje	praca ciągła
6.	6.Obszar dotyczący ograniczenia podaży realizowany przez struktury rządowe (głównie policję). Struktury rządowe odpowiedzialne będą również za kolejny obszar związany z współpracą międzynarodową.	Monitoring terenu przez funkcjonariuszy organów porządku publicznego.	liczba wykrytych spraw związanych z handlem środkami psychoaktywnymi, zmniejszenie liczby doświadczanych problemów które wymagają interwencji prawnej, liczba informacji	Policja, Prokuratura		praca ciągła

Na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii 2019-2023 zostały zabezpieczone środki do wykorzystania w roku 2019 w wysokości 4 tys. zł.
Na realizację zadań w latach następnych będzie określany odrębny budżet.